FIŞA DISCIPLINEI

Filosofia ştiinţelor cognitive

Anul universitar 2026/2027

1. Date despre program

1.1. Instituţia de învăţământ superior	Universitatea Babeş-Bolyai
1.2. Facultatea	Psihologie şi Ştiinţe ale Educaţiei
1.3. Departamentul	Psihologie Aplicată
1.4. Domeniul de studii	Psihologie
1.5. Ciclul de studii	Licenţă
1.6. Programul de studii / Calificarea	Psihologie – în limba maghiară / Psiholog/Cod calificare: L060080010
1.7. Forma de învăţământ	Învăţământ la distanţă

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	**Filosofia ştiinţelor cognitive**			Codul disciplinei	**PLX100011**
2.2. Titularul activităţilor de curs – Coordonatorul de disciplină	lect. univ. dr. Szigeti Attila				
2.3. Titularul activităţilor de seminar - Tutorele	lect. univ. dr. Szigeti Attila				
2.4. Anul de studiu	1	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	Colocviu
2.7. Regimul disciplinei	Opţional	2.8. Tipul disciplinei		Disciplină de specializare (DS)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână IF	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învăţământ ID	125	3.5.1 SI	69	3.6 AT (8) + TC (20) + AA (0)	28
		3.5.2. AI	28		

Distribuţia fondului de timp pentru studiul individual (SI) şi activităţi de autoinstruire (AI)	**ore**
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe (AI)	28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren	30
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii şi eseuri	32
Tutoriat (consiliere profesională)	3
Examinări	2
Alte activităţi	2
3.7. Total ore studiu individual (SI) şi activităţi de autoinstruire (AI)	**97**
3.8. Total ore pe semestru *(număr ECTS x 25 de ore)*	**125**
3.9. Numărul de credite	**5**

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competenţe	-

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1. de desfăşurare a cursului	Studierea informaţiilor legate de curs, accesibile pe platforma Ms Teams a UBB; prezenţa la cursuri, parcurgerea bibliografiei obligatorii.
5.2. de desfăşurare a seminarului/ laboratorului	Prezenţa obligatorie a studentului la toate seminariile. Seminariile pierdute pot fi recuperate.

6.1. Competenţele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învăţământ)[1]

Competenţe profesionale	
Codul competenţei	**Competenţă**
CP1	Operarea cu concepte fundamentale în domeniul psihologiei.
CP2	Proiectarea şi realizarea unui demers de cercetare în psihologie.
Competenţe transversale	
Codul competenţei	**Competenţă**
CT1	Exercitarea sarcinilor profesionale conform principiilor deontologice specifice în exercitarea profesiei.
CT2	Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice.

6.2. Rezultatele învăţării specifice programului de studii (se preiau din planul de învăţământ)[2]

Rezultatele învăţării vizate prin disciplină		
Codul competenţei	**Cunoştinţe şi înţelegere (Knowledge and understanding)**	**Abilităţi academice specifice (Specific academic skills)**
CP1	Absolventul cunoaşte şi diferenţiază principalele paradigme din domeniul psihologiei ştiinţifice.	Absolventul cunoaşte şi aplică paradigme psihologice validate ştiinţific.
CT2	Absolventul recunoaşte utilitatea abordărilor multidisciplinare în practica psihologică.	Absolventul colaborează cu specialişti din domenii conexe.

7. Rezultatele învăţării specifice disciplinei

Cunoştinţe şi înţelegere (Knowledge and understanding)
1. Absolventul cunoaşte şi evaluează filosofic principalele paradigme de cercetare, conceptele de bază, problemele de cercetare din ştiinţele cognitive.
Abilităţi academice specifice (Specific academic skills)
1. Absolventul aplică principalele paradigme ale ştiinţelor cognitive la probleme de cercetare interdisciplinare.

8. Conţinuturi

8.1 AI, SI	**Metode de predare - învăţare**	**Observaţii[3]**
Modulul I. Filosofia ştiinţelor cognitive - Introducere filosofică, antecedente conceptuale-istorice: teoria cunoaşterii şi ontologia relaţiei minte-corp în filosofia modernă şi contemporană - Computaţionalismul: analogia minte = calculator, funcţionalismul. - Conecţionismul: reprezentaţii distribuite (PDP), conceptualizarea pe baza prototipurilor; reţele neurale şi LLM-urile (marile modele lingvistice)	Suportul tutorial de curs serveşte, pe baza obiectivelor, conceptelor-cheie, şi bibliografiei, la însuşirea conţinutului cursului. Aceste informaţii se găsesc şi pe platforma Ms Teams.	30% din timpul total aferent SI

[1] Se vor prelua din Planul de învăţământ al programului de studii acele competenţe profesionale şi/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fişa disciplinei. Pentru fiecare competenţă se va prelua întregul enunţ, inclusiv codul competenţei, cu formularea care apare în planul de învăţământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competenţă din oricare din cele două categorii, se şterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

[2] Se menţionează rezultatele învăţării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fişa. Enunţurile, preluate fără modificări din Planul de învăţământ în funcţie de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenţei asociate.

[3] De exemplu se poate trece ponderea din timpul total alocat SI pentru acest Modul/Capitol.

- critica inteligenţei artificiale (Searle, Dreyfus, problema conştiinţei).		
Modulul II. Programul de cercetare al minţii/cogniţiei întrupate (embodied mind/cognition) - Percepţia activă - Conceptualizare şi înţelegerea limbajului din perspectiva embodiment-ului (Barsalou: simbolurile perceptuale, simularea situată; Lakoff-Johnson: semantica cognitivă a metaforelor)	Suportul tutorial de curs serveşte, pe baza obiectivelor, conceptelor-cheie, şi bibliografiei, la însuşirea conţinutului cursului. Aceste informaţii se găsesc şi pe platforma Ms Teams.	40% din timpul total aferent SI
Modulul III. Cogniţia socială şi culturală - Emoţii întrupate, cogniţia socială (teoriile teoriei şi a simulării altor minţi, intersubiectivitatea întrupată) - Cogniţia extinsă şi culturală	Suportul tutorial de curs serveşte, pe baza obiectivelor, conceptelor-cheie, şi bibliografiei, la însuşirea conţinutului cursului. Aceste informaţii se găsesc şi pe platforma Ms Teams.	30% din timpul total aferent SI
Bibliografie Szigeti, A., *A kognitív tudomány filozófája*. (Filosofia ştiinţelor cognitive; suport de curs) Clark, A., *Mindware: An Introduction to the Philosophy of Cognitive Science*. Second Edition, Oxford University Press, New York, 2014. Gallagher, S. – Zahavi, D., *A Fenomenológiai Elme: Bevezetés az elmefilozófiába és a kognitív tudományba*, Lélekben Otthon, Budapest, 2008. Damasio, A., *Descartes tévedése*, AduPrint, Bp., 1996. Dennett, D., *Micsoda elmék*, Kulturtrade Kiadó, Bp., 1996. Pléh, Cs. (szerk.), *Kognitív tudomány*, Osiris, Bp., 1996. Pléh, Cs., *Bevezetés a megismeréstudományba*, Typotex, Bp., 1998. Shapiro, L. – Spaulding, S. (ed.), *The Routledge Handbook of Embodied Cognition*. *Second Edition.* Routledge, New York, 2024. Varela, F. – Thompson, E. – Rosch, E., *The Embodied Mind. Cognitive Science and Human Experience*, Cambridge, MA, MIT Press, 1991.		
8.2 AT	**Metode de predare - învăţare**	**Observaţii**
Filosofia ştiinţelor cognitive: programul de cercetare al computaţionalismului, conecţionismului şi al minţii/cogniţiei întrupate	Prelegere, PPT, proiecţie filme educaţionale, problematizare.	
Bibliografie Szigeti, A., *A kognitív tudomány filozófiája*. (Filosofia ştiinţelor cognitive; suport de curs) Gallagher, S. – Zahavi, D., *A Fenomenológiai Elme: Bevezetés az elmefilozófiába és a kognitív tudományba*, Lélekben Otthon, Budapest, 2008. Szigeti, A., „A tudatosság – rejtély vagy képesség? Az analitikus elmefilozófia és a kognitív tudomány találkozása a fenomenológiával", *Kellék*, 2002/22, 81-122. In: Szigeti, A.: *A testet öltött másik. Kortárs fenomenológiai tanulmányok*, Pro Philosophia, Kolozsvár, 2011, 7-70. Szigeti, A., „Megtestesült interszubjektivitás", In: Szigeti, A.: *A testet öltött másik. i. m.*, 71-106.		
8.3. TC	**Metode de predare - învăţare**	**Observaţii**
Prezentare de seminar	Temele de control vor fi explicate şi exemplificate la orele de contact, respectiv ele vor putea fi descărcate de pe platforma Ms Teams.	Ponderea TC în nota finală este 20%
Dezbatere de seminar	Temele de control vor fi explicate şi exemplificate la orele de contact, respectiv ele vor putea fi descărcate de pe platforma Ms Teams.	Ponderea TC în nota finală este 10%
Bibliografie Kampis, Gy., „A gondolkodó test", *Magyar Tudomány*, 2002/1, 33-41. Szigeti, A., „Testiség az észlelésben és a fogalomalkotásban", *Erdélyi Múzeum*, 2013/2, 21-29. Tomasello, M., *Gondolkodás és kultúra*, Osiris, Bp., 2002.		
8.4. AA	**Metode de predare - învăţare**	**Observaţii**

Bibliografie

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare[4]	9.2 Metode de evaluare[5]	9.3 Pondere din nota finală
9.4 AI, SI	- Însușirea cunoștințelor predate, aplicarea și utilizarea corectă a acestora - Însușirea și aplicarea corespunzătoare a temelor, problematizărilor, a conceptelor, respectiv a competențelor de analiză, de utilizare a argumentelor teoretice-filosofice și empirice din științele cognitive	Examen scris - colocviu	70 %
9.5 TC / AA	Prezentarea unui seminar și participarea activă în dezbaterea de seminar	Verificare pe parcurs	30 %
9.6 Standard minim de promovare			
Pentru promovarea acestei discipline trebuie îndeplinite simultan următoarele condiții: În cazul în care la (punctul 9.4) studentul nu obține notă de trecere (5,00), atunci examenul nu este promovat, nici dacă a îndeplinit sarcinile prevăzute la activitățile trecute la pct. 9.5. În cazul cursului, seminarului sau orelor practice (laborator, practică, proiect etc.), numărul maxim de absențe (motivat sau nemotivat) nu poate fi mai mare de 15% din numărul total de ore. Neprezentarea studentului la activitățile didactice va duce la excluderea acestuia de la examenul sesiune (vezi regulamentul ECTS). Predarea și prezentarea lucrării(lor) nu sunt obligatorii fiind precondiție de prezentare la examen. Punctajul maxim va fi acordat doar la lucrări trimise la timp (termenul de limită stabilit de către titularul disciplinei). În perioada de grație (5 zile de la data limită), lucrarea depusă poate fi acceptată cu un punctaj mai mic. Temele depuse după perioada de grație, dacă obțin o notă de trecere, valorează 0 puncte în nota finală, dar studentul devine îndreptățit să participe la examen. Sarcinile prevăzute în decursul semestrului pot fi predate/trimise în perioada sesiunilor de examene, cu condiția de a nu se calcula în nota finală, doar dau dreptul studentului să participe la examen. Studenții care se înscriu în sesiuni ulterioare sesiunii normale (în sesiune deschisă, de restanță, de lichidare) trebuie să parcurgă și să satisfacă obligatoriu toate cerințele prevăzute în semestrul respectiv (prezență prevăzută la diferitele activități, examene parțiale, teme, proiecte etc.) Orice lucrare plagiată, copiată, identică, precum și orice inspirație, colaborare, copiere se consideră fraudă, caz în care persoana(ele) în cauză vor fi sancționate cu nota 1,00 (unu). Fraudarea examenelor se sancționează cu exmatricularea de la studii.			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)[6]

	○	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă

○	○	○	x	○	○	○	○	○

[4] Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

[5] Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

[6] Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu *Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic*, se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate aloca eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „*Nu se aplică nici o etichetă*”.

								Nu se aplică nici o etichetă

Coordonator de disciplină
lect. univ. dr. Szigeti Attila

Data
.....

Tutore de disciplină/
lect. univ. dr. Szigeti Attila

Responsabil de studii ID/IFR,
.....